

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY
OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA GMINY OŚWIĘCIM NA
LATA 2014-2018**

ZA 2018 ROK

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Oświęcim na lata 2014-2018 został uchwalony w dniu 18 grudnia 2013r. Uchwałą Rady Gminy Oświęcim Nr XLVIII/360/13.

Adresatami Programu są mieszkańcy Gminy Oświęcim ze szczególnym uwzględnieniem osób dotkniętych problemem przemocy domowej, w tym ofiar tej przemocy.

Program realizowany jest w oparciu o cele i zadania:

Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa i wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą.

⇒ Zadanie 1. Zapewnienie schronienia ofiarom przemocy.

W 2014r. celem zapewnienia schronienia m.in. ofiarom przemocy, gmina utworzyła mieszkanie chronione.

W 2018r. nie zaistniała potrzeba umieszczenia osoby doznającej przemocy w mieszkaniu chronionym. Dla porównania w 2017r. celem odizolowania ofiary od sprawcy przemocy 1 osobę umieszczono w mieszkaniu chronionym na okres 6 miesięcy.

⇒ Zadanie 2. Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego ofiarom przemocy.

Istotną rolę we wsparciu osób doznających przemocy w rodzinie odgrywa specjalistyczne poradnictwo. Mieszkańcy Gminy Oświęcim, w tym ofiary przemocy mają możliwość korzystania z bezpłatnej pomocy psychologa, pedagoga, prawnika, pracowników socjalnych ds. przemocy.

W 2018 r. z specjalistycznego wsparcia skorzystało:

- 9 osób - poradnictwo prawne
- 28 osób -poradnictwo psychologiczne
- 70 osób - poradnictwo socjalne
- 12 osób - poradnictwo rodzinne

⇒ Zadanie 3. Łagodzenie następstw zjawiska przemocy domowej.

Od 2012r. na zlecenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej działa grupa wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. Edukacyjno - terapeutyczna grupa prowadzona jest przez psychologa i pedagoga. W 2018 r. odbyło się 16 spotkań terapeutycznych po 2,5 godziny każde. W spotkaniach wzięło udział 12 kobiet. Tematyka spotkań dotyczyła m.in.: rozwiązywania problemów rodzin w których występuje przemoc, alkoholizm poprzez uświadomienie współzależnych zachowań i reakcji oraz podjęcie prób zdrowego działania, wychodzenia z pozycji ofiary, strategii postępowania, udzielania wsparcia osobom doświadczającym przemocy w sytuacjach kryzysowych, podstaw troszczenia się o siebie (uniezależnienie, życie własnym życiem, nauka samoakceptacji, komunikacja uczuć osób doświadczających przemocy), nabywania umiejętności skutecznego sięgania po instytucjonalną pomoc w przypadku przemocy w rodzinie.

W 2018r. 1 osoba uczestniczyła w indywidualnych zajęciach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu. Zajęcia korekcyjno-edukacyjne mają na celu przekazanie szeroko pojętej wiedzy na temat zjawiska przemocy, zdobycia umiejętności niestosowania przemocy.

Cel 2. Monitoring i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Oświęcim.

⇒ Zadanie 1. Zbieranie i analiza informacji dotyczących występowania przemocy domowej.

Uchwałą Rady Gminy Oświęcim Nr III/9/18 z dnia 5 grudnia 2018r. uchwalono Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Gminy Oświęcim na lata 2019-2023. Integralną część Programu stanowi diagnoza przemocy domowej.

W oparciu o dane statystyczne własne i obce za lata 2015-2017 została opracowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej diagnoza zjawiska przemocy w Gminie Oświęcim. Na podstawie diagnozy wyciągnięto następujące wnioski:

1. Z przedstawionych danych wynika, że liczba środowisk dotkniętych przemocą domową objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego na terenie gminy Oświęcim nie przekracza 1% populacji.
2. Liczba zakładanych Niebieskich Kart w 2017 roku wzrosła, ponadto postępowania z lat poprzednich są niejednokrotnie kontynuowane w latach kolejnych. Na dzień dzisiejszy trudno oceniać tendencję wzrostową lub spadkową zjawiska.

3. Liczba rodzin objętych procedurą, korzystających z pomocy społecznej do 2016r. utrzymywała się na stałym poziomie, natomiast w 2017r. uległa wzrostowi.
4. Ilość ofiar przemocy objętych pomocą w 2017r. uległa znacznemu wzrostowi w stosunku do lat poprzednich na co wpływ mogły mieć stale prowadzone przez GOPS i placówki oświatowe akcje informacyjne.
5. Liczba sprawców przemocy, z którymi pracuje GOPS od 2015r. systematycznie wzrasta.
6. Liczba spraw dozorowanych prowadzonych wobec sprawców przemocy domowej oraz ilość postępowań wszczętych w związku z zawiadomieniem o znęcaniu i groźbach karalnych nieznacznie spada.
7. Liczba osób z problemem alkoholowym w poszczególnych latach utrzymywała się na zbliżonym poziomie, natomiast znacznie zmalała liczba spraw skierowanych do Sądu o przymusowe leczenie. Wzrosła również liczba zgłoszeń do GKRPA o problemie przemocy.

Cel 3. Podniesienie skuteczności działań instytucji udzielających pomocy rodzinom z problemem przemocy domowej.

⇒ Zadanie 1. Zintegrowanie działań instytucji w celu zapobiegania i przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej.

W związku z wszczęciem procedur Niebieskiej Karty, do pracy w danej rodzinie powoływane są tzw. grupy robocze, w skład których wchodzi specjalistów różnych instytucji pomocowych.

W 2018r. odbyło się 96 spotkań grup roboczych dla 36 rodzin.

W 2018r., w skład grup roboczych wchodzi przedstawiciele Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu, Policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówek oświatowych, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej oraz Zespołu Interdyscyplinarnego miasta Oświęcim.

tab.1. Udział podmiotów wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego, w posiedzeniach grup roboczych.

L.p.	Instytucja	Ilość grup roboczych w których uczestniczono
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	96
2.	Komenda Powiatowa Policji w Oświęcimiu	76
3.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	54
4.	Oświata	27
5.	Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	1
6.	Miejski Zespół Interdyscyplinarny Miasta Oświęcim	4

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

W ramach utrwalenia funkcjonowania elementów gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2018r. pracownicy jednostek organizacyjnych gminy oraz członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego podnosili swoje kompetencje biorąc udział w szkoleniach, wykładach i spotkaniach dotyczących przeciwdziałania przemocy.

⇒ Zadanie 2. Stworzenie bazy danych dotyczących możliwości udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.

W 2018r. w ramach upowszechniania informacji i edukacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej podjął następujące działania:

- ⇒ na bieżąco dystrybuowano materiały informacyjne w formie :
- ulotek, plakatów w ramach społecznej kampanii „ Reaguj na przemoc”,
 - informatorów dla osób dotkniętych problemem przemocy opracowanych przez pracowników socjalnych ds. przemocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,

- ⇒ dystrybuowano plakaty informacyjne dot. grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie oraz możliwości skorzystania z bezpłatnych porad specjalistów (prawnika, psychologa, pedagoga, pracownika socjalnego)
- ⇒ prowadzono stronę internetową - (www.gops.gminaoswiecim.pl), na której podawane były informacje związane z tematyką przemocy

Cel 4. Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie.

- ⇒ Zadanie 1. Edukacja społeczności lokalnej Gminy Oświęcim.

Podejmując działania profilaktyczne Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ma na celu edukację i zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Na zlecenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu z siedzibą w Grojcu

- W sierpniu i wrześniu 2018r. w Samorządowych Przedszkolach Gminy Oświęcim oraz w październiku i listopadzie 2018r. w szkołach podstawowych Gminy Oświęcim na zlecenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu z siedzibą w Grojcu zostały przeprowadzone prelekcje z rodzicami. Tematyka prelekcji dotyczyła: przemocy w rodzinie, procedury „Niebieskiej Karty”, wsparcia ze strony instytucji do tego powołanych.

Działania w ramach zwiększenia świadomości wśród uczniów i ich rodziców na temat zjawiska przemocy podejmowały również placówki oświatowe, poprzez prowadzenie kampanii informacyjnych. Dystrybuowano broszury, ulotki, prowadzono gazetki informacyjne n/t przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Organizowano prelekcje dla uczniów, wywiadówki profilaktyczne dla rodziców.

Analiza ewaluacyjna programu.

I. Liczba rodzin objętych pomocą.

tab. 2 Rodziny objęte pomocą w związku z wystąpieniem przemocy domowej.

L.p.	Sołectwo	Liczba rodzin objętych pomocą	Liczba dzieci objętych pomocą
1.	Babice	3	3
2.	Broszkowice	0	0
3.	Brzezinka	4	5
4.	Dwory Drugie	0	0
5.	Grojec	2	1
6.	Harmęże	3	2
7.	Łazy	0	0
8.	Pławy	1	1
9.	Poręba Wielka	7	6
10.	Rajsko	5	7
11.	Stawy Grojeckie	1	0
12.	Stawy Monowskie	1	3
13.	Włosienica	4	2
14.	Zaborze	5	4
Razem		36	34

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

W 2018r. z tytułu występowania przemocy domowej objęto pomocą 36 rodzin z terenu Gminy Oświęcim w tym 34 dzieci.

Najwięcej rodzin objętych pomocą pochodziło z terenu Poręby Wielkiej – 7 rodzin.

W Broszkowicach, Dworach Drugich i Łazach nie odnotowano przemocy w rodzinie.

Dla porównania w 2017r. z tytułu występowania przemocy objęto pomocą 40 rodzin w tym 43 dzieci, natomiast w 2016r. 31 rodzin w tym 40 dzieci.

tab. 3 Liczba założonych Niebieskich Kart przez poszczególne instytucje.

L.p.	Instytucja	Liczba Niebieskich Kart
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu	6
2.	Komenda Powiatowa Policji w Oświęcimiu	7
3.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Węgorzewie	1
4.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	4

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

W 2018r. do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 18 Niebieskich Kart z czego najwięcej założonych przez Policję i GOPS.

Na rzecz rodzin objętych pomocą w związku z wszczęciem procedur Niebieskich Kart podejmowane są działania przez Zespół Interdyscyplinarny i Grupy Robocze.

tab. 4 Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Grup Roboczych w 2018r.

L.p.	Spotkania	Liczba spotkań
1.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	4
2.	Grupy Robocze	96

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

Podczas posiedzeń grup roboczych wypełniono 16 formularzy C Niebieskiej Karty oraz 13 formularzy D Niebieskiej Karty. Dokonywano analiz sytuacji rodzinnej, opracowywano indywidualne plany działania dla poszczególnych rodzin, w oparciu o które podejmowano działania w ramach swoich kompetencji. Ponadto podejmowano działania sprzyjające zmianie sytuacji rodziny poprzez wzmacnianie zasobów, motywowanie do realizowania przyjętych działań.

II. Działania profilaktyczne dla służb pomocowych.

W ramach utrwalenia funkcjonowania elementów gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, osoby zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie na terenie Gminy Oświęcim podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe. W 2018r. w zajęciach edukacyjnych wzięło udział 128 pracowników jednostek gminnych.

tab.5 Liczba osób biorących udział w zajęciach edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w 2018r.

L.p.	Instytucja	Liczba uczestników	Działanie
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu	4 osoby	Szkolenie prawne pt. „Prawo przeciwdziałania przemocy w rodzinie, procedura Niebieskie Karty”
		3 osoby	udział w konferencji n/t Reaguj na przemoc. Świat widziany oczami dziecka”
		2 osoby	Szkolenie n/t „Praca z osobami LGBT doświadczającymi przestępstw z nienawiści”
		2 osoby	Szkolenie n/t „Zespoły Interdyscyplinarne 2018 – zmiany w przepisach prawa i kwestie problematyczne”
		2 osoby	4 spotkania Koleżeńskiej Grupy Wsparcia dla osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy (wymiana dobrych praktyk).
2.	Szkoła Podstawowa w Grojcu	1 osoba	Szkolenie prawne pt. „Prawo przeciwdziałania przemocy w rodzinie, procedura Niebieskie Karty”
3.	Szkoła Podstawowa w Porębie Wielkiej	14 osób	Prelekcja n/t przemocy w rodzinie, procedury „Niebieskie Karty”, możliwości wsparcia instytucjonalnego

		9 osób	Kampania „ Szkolny tydzień przeciw przemocy”
4.	Szkoła Podstawowa w Rajsku	1 osoba	Szkolenie prawne pt. „ Prawo przeciwdziałania przemocy w rodzinie, procedura Niebieskie Karty”
5.	Szkoła Podstawowa w Harmężach	20 osób	Szkolenie n/t cyberprzemocy
		1 osoba	Szkolenie prawne pt. „ Prawo przeciwdziałania przemocy w rodzinie, procedura Niebieskie Karty”
6.	Szkoła Podstawowa w Babicach	1 osoba	Szkolenie prawne pt. „ Prawo przeciwdziałania przemocy w rodzinie, procedura Niebieskie Karty”
7.	Szkoła Podstawowa we Włosienicy	15 osób	Prelekcja n/t przemocy w rodzinie, procedury „ Niebieskie Karty”, możliwości wsparcia instytucjonalnego
		1 osoba	Szkolenie prawne pt. „ Prawo przeciwdziałania przemocy w rodzinie, procedura Niebieskie Karty”
8.	Szkoła Podstawowa w Zaborzu	1 osoba	Szkolenie prawne pt. „ Prawo przeciwdziałania przemocy w rodzinie, procedura Niebieskie Karty”

		40 osób	Prelekcja n/t przemocy w rodzinie, procedury „Niebieskie Karty”, możliwości wsparcia instytucjonalnego, Szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy i agresji, kryzysów i zagrożeń dla młodzieży w okresie dojrzewania, bezpieczeństwa, działań profilaktycznych i prewencyjnych
9.	Szkoła Podstawowa w Brzezince	1 osoba	Szkolenie prawne pt. „Prawo przeciwdziałania przemocy w rodzinie, procedura Niebieskie Karty”
		29 osób	Prelekcja n/t przemocy w rodzinie, procedury „ Niebieskie Karty”, możliwości wsparcia instytucjonalnego
10.	Przedszkole Samorządowe we Włosienicy	1 osoba	Szkolenie prawne pt. „Prawo przeciwdziałania przemocy w rodzinie, procedura Niebieskie Karty”
11.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	1 osoba	Szkolenie prawne pt. „Prawo przeciwdziałania przemocy w rodzinie, procedura Niebieskie Karty”

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Szkoły podstawowe w Babicach, Brzezince, Grojcu, Harmężach, Rajsku, Porębie Wielkiej, Włosienicy, Zaborzu, Przedszkole Samorządowe we Włosienicy.

III. Działania profilaktyczne realizowane w placówkach oświatowych.

tab.6 Działania profilaktyczne w placówkach oświatowych.

L.p.	Nazwa placówki oświatowej	Działanie
1.	Samorządowe Przedszkola w Brzezince, Grojcu, Harmężach, Porębie Wielkiej, Rajsku, Włosienicy, Zaborzu	7 prelekcji dla rodziców dzieci przedszkolnych n/t przemocy w rodzinie, procedury „Niebieskie Karty”, wsparcia ze strony instytucji do tego powołanych.
2.	Szkoły Podstawowe w Babicach, Brzezince, Harmężach, Porębie Wielkiej, Rajsku, Włosienicy, Zaborzu	8 prelekcji dla rodziców dzieci szkolnych n/t przemocy w rodzinie, procedury „Niebieskie Karty”, wsparcia ze strony instytucji do tego powołanych.

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

W związku z potrzebą edukacji środowiska lokalnego w zakresie przemocy w rodzinie i możliwości jej przeciwdziałaniu w 2018r. zorganizowano w placówkach oświatowych Gminy Oświęcim spotkania edukacyjne dla rodziców dzieci szkolno-przedszkolnych.

IV. Działania terapeutyczne skierowane do ofiar i sprawców przemocy.

Bardzo ważnym działaniem- zmierzającym do odzyskania przez osobę uwikłaną w przemoc zdolności samodzielnego rozwiązania kryzysu- jest specjalistyczne wsparcie. Pomoc ta ma najczęściej charakter pomocy psychologicznej, prawnej i socjalnej.

tab.7 Liczba osób korzystających ze specjalistycznego poradnictwa

L.p.	Działania terapeutyczne	Liczba uczestników
1.	poradnictwo psychologiczne	28 osób
2.	poradnictwo prawne	9 osób
3.	poradnictwo socjalne	70 osób
4.	poradnictwo rodzinne	12 osób
5.	grupa wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie	12 osób
6.	zajęcia korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy	1 osoba

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

V. Koszty realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Gminy Oświęcim w 2018r.

tab. 8 Kosztorys działań.

L.p.	Zadanie	Działanie	Koszt	Źródło finansowania
1.	Działania informacyjne	Zakup pakietu materiałów w ramach kampanii „Reaguj na przemoc”	1.230,00 zł	środki własne
		Prelekcje w placówkach oświatowych	1.780,00 zł	środki własne
2.	Podnoszenie kwalifikacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Szkolenia dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych	1.643,37 zł	środki własne
3.	Tworzenie grup wsparcia	Grupa wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie	7.267,64 zł	środki własne
		Spotkania Koleżeńskiej Grupy Wsparcia	74,38 zł	środki własne
4.	Praca Zespołu Interdyscyplinarnego	Organizacja posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	438,45 zł	środki własne

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

Wydatki na podejmowane działania w ramach realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Oświęcim, związane z osiągnięciem wyznaczonych celów, finansowane były ze środków własnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Całkowity koszt realizacji programu w 2018r. wyniósł 12.433,84 zł.

Sporządziła: Joanna Paweła